

KARTA PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	WYŻSZA INŻYNIERSKA SZKOŁA BEZPIECZEŃSTWA I ORGANIZACJI PRACY W RADOMIU						
Jednostka prowadząca	Wydział Budownictwa i Bezpieczeństwa Pracy						
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo i higiena pracy						
Nazwa przedmiotu	Zarządzanie bezpieczeństwem pracy						
Kod przedmiotu	Bhp/ZBP						
Moduł	Kształcenie w zakresie przedmiotów kierunkowych (do wyboru)						
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)							
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia						
Profil kształcenia	Praktyczny						
Forma studiów	Studia niestacjonarne						
Język wykładowy	Polski						
Typ przedmiotu	Obligatoryjny						
Wskazany semestr kształcenia	Czwarty-siódmy						
Całkowita liczba punktów ECTS	5						
Formy zajęć	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Laboratorium	Projekt	Ćwiczenia terenowe		
Forma zaliczenia	Egzamin na ocenę	Zal. na ocenę	-	Zal. na ocenę	-		
Liczba godzin	ST	70	40	15	-	15	-
	NST	30	10	10	-	10	-
Kierownik przedmiotu							
Prowadzący zajęcia							

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Znajomość podstawowych zagadnień: z ekonomii i podstaw zarządzania, wybranych zagadnień z prawa i prawnej ochrony pracy, podstaw bhp, podstawowych zagadnień z analizy i oceny zagrożeń, oceny ryzyka, powinien posiadać szczegółową wiedzę dot. zadań i metod pracy służby bhp.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
Nabycie przez studentów wiedzy dot. systemowego podejścia do zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy oraz umiejętności posługiwania się wymaganiami zawartymi w mających zastosowanie normach, umiejętności projektowania elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Efekty uczenia się w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu uczenia się Absolwent zna i rozumie:	W odniesieniu do kierunkowych efektów uczenia się	W odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk I stopnia PRK	W odniesieniu do charakterystyk II stopnia PRK
W1.	podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, potrafi wskazać obszary organizacji objęte system zarządzania,	KW_04 KW_05 KW_07	P6U_W P6U_W P6U_W	P6S_WG P6S_WG P6S_WK
W2.	elementy składowe systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,	KW_09	P6U_W	P6S_WK
W3.	sposoby realizacji określonych czynności dotyczących systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,	KW_04 KW_06	P6U_W P6U_W	P6S_WG P6S_WG
W4.	związki pomiędzy identyfikacją zagrożeń i oceną ryzyka a procesem wdrażania i utrzymania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,	KW_04	P6U_W	P6S_WG
W5.	związki pomiędzy bezpieczeństwem i higieną pracy a ekonomiką działalności organizacji,	KW_08	P6U_W	P6S_WK
W6.	scharakteryzować proces audytowania systemu.	KW_06	P6U_W	P6S_WG
Efekty uczenia się w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu uczenia się Absolwent potrafi:	W odniesieniu do kierunkowych efektów uczenia się	W odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk I stopnia PRK	W odniesieniu do charakterystyk II stopnia PRK
U1.	wyspecyfikować dla organizacji w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przepisy prawne,	K_U01	P6U_U	P6S_UW
U2.	wyspecyfikować system, elementy dokumentacji oraz reguły dokumentowania działań systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,	KU_03 KU_05 KU_15	P6U_U P6U_U P6U_U	P6S_UW P6S_UK P6S_UW
U3.	zastosować właściwe normy w procesie wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,	KU_15	P6U_U	P6S_UW
U4.	sformułować elementy składowe planu audytu elementu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.	KU_15	P6U_U	P6S_UW
Efekty uczenia się w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu uczenia się Absolwent jest gotów do:	W odniesieniu do kierunkowych efektów uczenia się	W odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk I stopnia PRK	W odniesieniu do charakterystyk II stopnia PRK
K1.	dostrzegania i doceniania pozatechnicznych aspektów działalności inżyniera bhp, między innymi jej konsekwencji społecznych oraz wpływu na stan środowiska,	K_K02	P6U_K	P6S_KO

K2.	wspierania współdziałania członków organizacji na rzecz poprawy stanu środowiska i warunków pracy,	K_K03	P6U_K	P6S_KO
K3.	akceptacji i inspiracji członków organizacji do ciągłych zmian i innowacji oraz ustawicznego podnoszenia kwalifikacji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.	K_K08	P6U_K	P6S_KO P6S_KR

Treści kształcenia	
Wykłady	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do zarządzania. Terminologia. 2. Model systemu zarządzania bhp według mającej zastosowanie normy. 3. Elementy systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy. 4. Wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy. 5. Dokumentowanie systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy. 6. Identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka w systemie zarządzania. 7. Koszty bezpieczeństwa. 8. Audytowanie. 9. Przykłady wdrożeń. 10. Systemy zintegrowane. 	
Ćwiczenia audytoryjne	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sporządzenie opisu organizacji z przedstawieniem przedmiotu działania i posiadanych zasobów. Sporządzenie wybranych, podstawowych, aktualnych wymagań prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do działań opisanej organizacji. Kontekst organizacji. 2. Sporządzenie (procedury) ogólnego opisu sposobu realizacji zamierzonego celu (zbioru działań, czynności) dotyczącego bezpieczeństwa i higieny pracy. 3. Sporządzenie planu audytu. 	
Projekt	
Zaprojektowanie dla określonej struktury organizacyjnej zakresu zadań, obowiązków i odpowiedzialności umożliwiających wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz na bazie zdefiniowanej struktury organizacyjnej zaprojektowanie wybranych elementów systemu.	

Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych
--

Efekty uczenia się w zakresie WIEDZY	
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji
KW_04 KW_05 KW_06 KW_07 KW_08 KW_09	Ocena wykonania prac ćwiczeniowych i pracy projektowej, zaliczenie końcowe w formie egzaminu. Przykładem kryterium oceny będzie: poprawne zdefiniowanie kontekstu organizacji, określenie oczekiwań interesariuszy organizacji, przestrzeganie zasad dokumentowania systemu w trakcie sporządzania prac ćwiczeniowych i pracy projektowej.
Efekty uczenia się w zakresie UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji
	Ocena wykonania prac ćwiczeniowych i pracy projektowej. Przykładem kryterium oceny będzie:

KU_01 KU_03 KU_05 K_U15	poprawne zdefiniowanie kontekstu organizacji, określenie oczekiwań interesariuszy organizacji, przestrzeganie zasad dokumentowania systemu w trakcie sporządzania prac ćwiczeniowych i pracy projektowej, zgodne z podejściem procesowym sporządzenie (procedury) opisu sposobu realizacji zamierzonego celu dotyczącego systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.
Efekty uczenia się w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji
K_K02 K_K03 K_K08	Weryfikacja kompetencji społecznych odbywa się na podstawie systematyczności uzupełniania wiedzy przez studenta. O kompetencjach społecznych świadczyć będzie praca w trakcie zajęć: ćwiczeń audytoryjnych i projektowych, jak i podczas konsultacji. Na przykład: docenia odpowiedzialność w życiu zawodowym związaną z decyzjami odnośnie odpowiedniego zaangażowania się na rzecz systemowego podejścia do bezpieczeństwa pracy.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się			
Efekt uczenia się	Na ocenę 3 student :	Na ocenę 4 student :	Na ocenę 5 student :
W1.	Zna podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania, bezpieczeństwa i higieny pracy, rozpoznać obszary objęte system zarządzania	Zna podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania, bezpieczeństwa i higieny pracy, zna obszary objęte system zarządzania	Zna pojęcia z zakresu zarządzania, bezpieczeństwa i higieny pracy, rozpoznać obszary objęte system zarządzania i określić podstawowe elementy je różniące
W2.	Zna elementy składowe systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ich powiązania z wymaganiami normy PN-N -18001:2004	Zna dobrze elementy składowe systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ich powiązania z wymaganiami normy PN- N -18001:2004,	Zna bardzo dobrze elementy składowe systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy oraz ich powiązania z wymaganiami oraz modelem systemu wg normy PN-N -18001:2004
W3.	Zna sposoby realizacji określonych czynności dotyczących systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Dobrze zna sposoby realizacji określonego działania (zbioru czynności) dotyczącego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Bardzo dobrze zna sposoby realizacji określonego celu (zbiory działań i czynności) dotyczącego systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
W4.	Zna zagadnienia dot. identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka	Zna wymagania dot. identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka	Ma wiedzę na temat identyfikowania i zastosowania w

	zawodowego z procesem wdrażania i utrzymania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	zawodowego, które należy spełniać podczas wdrażania i utrzymania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	konkretnym przypadku wymagań dot. identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka zawodowego, które należy spełniać podczas wdrażania i utrzymania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
W5.	Wie jak powiązać zdarzenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy z ekonomiką działalności organizacji	Wie jak rozróżniać koszty bezpieczeństwa i higieny pracy	Wie jak rozróżniać i klasyfikować rodzaje kosztów bezpieczeństwa i higieny pracy
W6.	Zna definicję celów i kryteriów audytu elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy	Wie jak zilustrować cele i kryteria audytu elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy	Wie jak zastosować do konkretnego przypadku cele i kryteria audytu elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy
U1.	Potrafi wyspecyfikować mające zastosowanie w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy przepisy prawne	Potrafi wyspecyfikować i dokonać analizy mających zastosowanie w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy przepisów prawnych	Potrafi wyspecyfikować, dokonać analizy i prawidłowej interpretacji mających zastosowanie w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy przepisów prawnych
U2.	Potrafi wyspecyfikować elementy dokumentacji oraz reguły dokumentowania określonego działania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Potrafi wyspecyfikować elementy dokumentacji, potrafi dokumentować wybrane działania realizowane w ramach systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Potrafi wyspecyfikować elementy dokumentacji, potrafi dokumentować działania realizowane w ramach systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
U3.	Potrafi wskazać normy (serii 18000), które można zastosować w procesie wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Potrafi posługiwać się wybranymi normami (serii 18000) w procesie wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Potrafi posługiwać się wybranymi normami (serii 18000) w procesie wdrażania i utrzymania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
U4.	Potrafi sformułować elementy składowe planu audytu elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Potrafi napisać plan audytu elementu systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	Potrafi napisać plan audytu i posługiwać się nim w procesie audytowania

Zestawienie zbiorcze form osiągnięcia efektów uczenia się							
Efekt uczenia się	Wykład W	Ćwiczenia ĆW	Seminarium S	Projekt P	Ćwiczenia terenowe ĆT	Laboratorium L	Praca dyplomowa PD
W1.	X						
W2.	X						
W3.	X						
W4.	X						
W5.	X						
W6.	X						
U1.		X		X			
U2.		X					
U3.	X	X					
U4.	X	X					
K1.	X	X		X			
K2.	X	X					
K3.	X	X		X			

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe
Wykład z prezentacją multimedialną, ćwiczenia audytoryjne wykorzystujące zapisy mających zastosowanie norm ISO, projekt.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta studiów (h)	
	stacjonarnych	niestacjonarnych
Formy nakładu pracy studenta		
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)	40	10
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia, konwersatorium, laboratorium, projekt)	30	20
3) Udział w konsultacjach	2	2
4) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2+3)	72	32
5) Praca własna studenta	53	93
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):	125	125
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):	5	5

łączy nakład pracy studenta

Liczba godzin dydaktycznych na studiach		Praca własna studenta
stacjonarnych	niestacjonarnych	
17	27	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń audytoryjnych i ich samodzielna realizacja.
10	20	Samodzielne realizacja zadań projektowych
8	18	Przygotowanie się i udział w egzaminie
2	2	Udział w konsultacjach
16	26	Samodzielne studiowanie literatury

Literatura obowiązkowa

1. Ejdys J., Lulewicz A., Obolewicz J., Zarządzanie bezpieczeństwem w przedsiębiorstwie, Wyd. Politechniki Białostockiej, Białystok 2008.
2. Gajdzik B., Wyciślik A., Jakość, Środowisko i bezpieczeństwo pracy w zarządzaniu przedsiębiorstwem, Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice 2008.
3. Karczewski T.J., Karczewska K.W., - Zarządzanie bezpieczeństwem pracy. Ośrodek Doradztwa i doskonalenia Kadr Gdańsk 2012.
4. Krzemień E. - Zintegrowane zarządzanie przedsiębiorstwem. Jakość, środowisko, technologia, bezpieczeństwo. Wydawnictwo Śląsk, Radom 2006.

Literatura uzupełniająca

1. Griffin R.W. Podstawy zarządzania organizacjami. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.
2. Koradecka D. - Bezpieczeństwo pracy i ergonomia 2. CIOP Warszawa 1999.
3. Norma PN- ISO 45001:2018 System zarządzania BHP – wymagania i wytyczne stosowania.
4. Podgórski D., Pawłowska Z. - Podstawy systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wydawnictwo CIOP Warszawa 2004.